

Pædagogisk grundlag for Fonden for Botilbud og STU Sacura¹

Ved psykolog Steen Hilling (afsluttet maj 2024)

Sacura præsenterer sig på Tilbudsportalen som et ”hjem”, der lægger vægt på de unges udvikling at skabe ro og tryghed for børn og unge med særlige behov. ”Vi er her for at støtte børn og unge og deres samarbejdspartnere i deres søgen efter en tryggere fremtid, og støtte børn og unge til at blive selvstændige individer.” Metodisk benyttes en helhedsorienteret tilgang dvs. en tilgang til at organisere og udvikle eksisterende sociale indsatser, fx mentorstøtte, unge hjælper unge, kontaktpersonordninger eller institutioner, med det formål at styrke indsatsernes helhedsperspektiv, målrettethed og struktur. Målet er også at skabe en øget sammenhæng mellem de forskellige indsatser på det specialiserede socialområde for familier, børn og unge.² Metodisk anvendes ligeledes en narrativ, systemisk, anerkendende tilgange samt Low Arousal principper. De unge kommer ofte med negative læringserfaringer, negative sociale oplevelser og selvværdsproblemer, der præger deres narrative fortællinger.

Undersøgelse af de 7 unge på Sacura

Der er gennemført en undersøgelse af de 7 unge på Sacura i perioden januar til april 2024. Undersøgelsen har omfattet en læringsanalyse og en persontræksanalyse ved anvendelse af UngePAS konceptet. Konklusionerne er: der er 6 unge ud af de 7, der må siges at være omfattende marginaliseret. Ud fra definitionerne – ovenfor, vil sådanne unge have svært ved at klare en selvstændig tilknytning til samfundet. De formår ikke at skabe egne positive relationer, ej heller uddannelse eller job tilknytning. Derfor er det fortsat nødvendigt at sikre en slags ”mini-samfund” hos Sacura, et samfund, hvor der er de nødvendige hensyn, så denne gruppe af unge kan få reelle tilknytninger til personer og arbejdsopgaver, der fastholder de unge i relationer og job. Lærings- og belastningsanalysen viser også, hvor man bør starte med sin indsats – først at skabe opmærksomhed og koncentration, derefter lave en struktur og sidst samle op og styrke hukommelsen. Dette mønster skal så gentages ret mange gange, så den konkrete tænkning kan blive stimuleret til at blive konstruerende tænkning med al det, man kan trække fra sine erfaringer. Det fremgår også, at de unge primært har svært ved at forholde sig til ukendte ting og hændelser, så deres analyser af nyt og dannelse af hukommelse er problematiske. Der skal her benyttes støttesystemer fx mobiltelefonen til at optage små arbejdsprocesser, lave skemaer og opsamle, hvornår man skal det ene og det andet.

¹ Fonden for Botilbud Sacura og STU, Haslev. Leder: Alena P. Petersen. Cvr. 43416596. Godkendt Socialpædagogisk opholdssted, § 66, stk. 1, nr. 6 samt Botilbud til midlertidige ophold, § 107 med en udslusningsafd. Botilbud Sacura afd. VIP. Målgrupperne omfatter Autismespektrum-, Opmærksomhedsforstyrrelse, Personlighedsforstyrrelse samt Tilknytningsforstyrrelse. Der er plads til 8 beboere.

² <https://metodecentret.dk/metoder/dha/>; se Sammenhængende forløb - Erfaringer med at skabe kontinuitet i beskæftigelses- og socialindsatsen ©METODECENTRET

Så Sacuras koncept med jeg-støttende samtaler, fokus på et meningsfuldt indhold, bearbejdning gennem narrative fortællinger og støtte til at skabe positive læringserfaringer, vil betyde, at de unge vil udvikle sig positivt og kompensere for deres påviste vanskeligheder. Sacura befordrer således en tilgang med udvikling af den enkelte unges potentialer og kompetencer. De unge oplyser selv, at de føler sig set og hørt i dagligdagen. De unge samt pårørende oplyser, at de er blevet taget godt imod samt at der er en "god ånd" i huset, samt at støtten er "tip top".

Grundlæggende har de unge behov for at skabe en personlig udvikling, for at få et normalt selvværd, en social udvikling, hvor fokus er på at få rette handling til situation samt at deltage positivt i en kultur, hvor de kan overskue fx. egen motivation og kravtilpasning.

De unges kognitive og læringsmæssige udvikling

De unges kognitive udvikling kan stedfæstes ud fra deres handlinger og adfærd. Dette er gennemført med læringsanalysen i UngePAS. Der ses tre forskellige tilgange til de unges læring og tænkning. Den første omfatter ”**den konkrete tænkning**” dvs. at den unge tænker i nutid og er afhængig af umiddelbare handlinger og en her og nu respons. Som eksempel på en nødvendig konkret handling og tænkning er – at lave mad til sig selv. Indkøbssedlen er skrevet og indkøb er foretaget og så er det at følge den opskrift, der står på den færdig mix, som står på Lasagnepakken. En her og nu tænkning og samhørende handling/adfærd. Det er en tænkning, som baserer sig på rutiner og indlærte mønstre. Den konkrete tænkning baserer sig på trænedede funktioner fx. ADL, at kunne afvikle serier af funktioner. Ofte er der ingen begrundelser for den udførte adfærd, kun den trænedede rutine. Det forventes at børn op til ca. 5 år baserer størstedelen af tænkningen på de konkrete handlinger. Der er ikke en skarp grænse til næste tænkningsniveau – **den konstruerende tænkning**, men mere en udvidelse af den kognitive kapacitet. Nu magter man at ”bygge” sine handlinger op på erfaringer, der er gjort med konkret adfærd fx. at bygge en hule op med stole og tæpper – en konkret leg, som de fleste børn har prøvet og lært af ældre søskende/kammerater. Dette koncept kan erfaringsmæssig overføres til at bygge et shelter i skoven, der kan tåle vind og vejr. Den konstruerende tænkning medtager nu datidsoplevelser, de mange tidlige erfaringer, der kan bruges ind i nutiden.

Aldersmæssig omfatter denne periode og udvikling alderen til ca. 11-12 år. Skiftet fra den konkrete adfærd til den konstruerende adfærd giver den unge mulighed for at begrunde sine handlinger og adfærd. Derefter skiftes til den abstrakte tænkning. Den baserer sig på, at man magter at forholde sig til handlinger ud fra en indre tænkning. Man kan forestille sig handlinger inden de udføres fx. hvordan undgår man at få mælkebøtter spredt i hele haven, når de gule smukke blomster er blevet til frøsætninger?

En ung, stod med dette problem og begyndte at grave mælkebøtter op, men opdagede at frøene jo bare blæste væk. Derefter hentede han en støvsuger og begyndte at støvsuge alle frøsætningerne - og nu var det relevant at grave planterne op – uden at de spredte frøene. Analyseres på den unges tænkning og handlingssekvenser, kan der udledes, at han først tænker konkret – at grave mælkebøtterne op. Derefter opstår jo det problem, at de så spreder sig til flere tusinde nye frøsatte mælkebøtter. Han skifter nu til den abstrakte tænkning, da han på et indre plan benytter sine erfaringer fra støvsugning af eget værelse og sugning af blomster i sin vindueskarm – den konstruerende tænkning. Han ny iscenesætter så en ny handling efter at have tænkt sig om og

afprøver støvsugning af mælkebøtters støv- og frøbolde – og det lykkedes og hele havens bestand af mælkebøtter kunne efterfølgende graves op.

De tre tænkingsniveauer er: **at tænke på – at tænke om – at tænke sig om.**

Som vist i eksemplet, så interagerer de tre tænkingsniveauer med hinanden og kræver, at der er skabt erfaringer gennem læringsaktivitet. Så den værkstedbaserede læring – at deltage aktivt, er nødvendig, for at skabe erfaringer.

Personlig udvikling og selvværdsopbygning

Netop opbygning af motivation for tilegnelse er undersøgt grundigt af Edward Deci og Richard Ryan (2017). De to professorer udledte **selvbestemmelsesteorien**. Den indeholder tre psykologiske behov, der har betydning for, hvor motiverede vi mennesker er:

Selvbestemmelse (Autonomy),

Mestring (Competence)

Samhørighedsfølelse (Purpose)

Selvbestemmelse beskriver muligheden for frivilligt at kunne bestemme over sig selv og sine handlinger. Selvbestemmelse betyder ikke fuldstændig uafhængighed af andre, eller at et individ nødvendigvis skal bestemme sig for at gøre noget andet end alle andre. Det væsentlige i forhold til motivation er, at individet har oplevelsen af, at det der sker, er i overensstemmelse med det, de selv ønsker.

Mestring. Det er motiverende i sig selv at blive god til noget. Det er derfor, at nogle mennesker over sig i timevis på at mestre at spille guitar eller på at drible med en bold bare, fordi det er ”sjovt”. Tilsvarende har de fleste nok oplevet, hvordan unge hurtigt bliver frustreret over at skulle træne, hvis ikke de har oplevelsen af fremgang.

Samhørighedsfølelse. Mennesker har et universelt behov for at interagere med, være forbundet med og opleve omsorg fra og for andre. Vi bliver eksempelvis motiveret af at udføre handlinger, der styrker vores sociale relationer, giver os social status eller på anden vis bekræfter vores tilhørsforhold til dem omkring os. Fx. ”jeg går ikke til spejder – jeg ER spejder”.

Den personlige udvikling baseres på de erfaringer man tilegner sig og styrken af det lærte er forbundet med indre som ydre motivation. Ifølge Ryan & Deci er den indre motivation kendetegnet ved, at den unge har en indre drivkraft og interesse for at lære, og derfor oplever en tilfredsstillelse ved at fordybe sig i et emne. Derimod er den ydre motivation betinget af den unges forventning om det, som man efterfølgende vil få ud af at udføre handlingen fx i form af løn, ros, en god karakter, et job osv.

For de unge på Sacura ses problemer med at mestre læring. De har haft mange nederlag i skolesammenhæng, i praktikker og job. Det bliver en nødvendighed at bygge samhørigheden mellem personale/kontaktperson og den unge op med en høj grad af den tætte relation. Først der vil den unge have mod og overskud til at vise en konkret form for selvbestemmelse fx. at tage valg, der kan magtes. Sådanne genopbygninger af det unge menneske tager tid og er skrøbeligt i forhold til skift i personale og tætte relationer.

Social udvikling og positive relationer

Den unge tilegner og udvikler sine sociale færdigheder i fællesskaber, socialt samspil og i aktiviteter med andre unge og voksne. Det er igennem sociale sammenspil og fællesskaber, at den unge opnår sociale erfaringer og udvikler et socialt handlerum. Sociale kompetencer, er nødvendige for den unges deltagelse i fællesskaber. Deltagelse i fællesskaber giver adgang til udvikling af den unges læringspotentialer og højner den unges trivsel i hverdagen.

Fælles retning for det pædagogiske arbejde

Den unge oplever sig selv som en del af ungegruppen og lærer at respektere og acceptere andres forskellighed og grænser

Den unge lærer at skabe kontakt og være sammen med andre

Den unge udvikler empati og kan opfatte andres behov og følelser

Den unge lærer at aflæse andre og sociale situationer med henblik på at kunne handle derefter.

De unge på Sacura viser i den tidligere nævnte undersøgelse problemer med at aflæse andre og derved fastholder de sig selv i en egocentrisk adfærd, der så skaber selvværdsproblemer.

Så det anbefales, at der skabes samarbejdsøvelser med de unge samt opgaver, der kræver samarbejde.

Kulturel udvikling og motivation ift. uddannelse & arbejde

Kultur er udtryk for menneskers forståelse af og tilgang til verden. Det er gennem mødet med andre og det der er anderledes, at vi definerer vores eget kulturelle ståsted og genkender vores egne kulturelle rødder og traditioner. Den unge har ofte et klart blik for kulturel forskellighed og de samhørende udtryksformer. Mødet med andre menneskers udtryk og ikke mindst med voksne, der kan formidle kultur, kan være med til at sætte gang i en udvikling af deres kulturelle udtryksformer.

Derfor er rejser og besøg af forskellige kulturer med fx. maddage af betydning

Indsigt i dansk kulturarv og traditioner samt mulighed for kulturelle oplevelser i nærmiljøet.

At de unge har mulighed for at være med i forberedelserne til - og deltagelse - i årets højtider, at bruge nærmiljøet – biblioteket, se slotte, køre med bus og tog - osv. Ligeledes at gå i teatret og biograf.

De unge på Sacura viser en bekymrende hukommelse og derfor kan det ikke forventes, at de unge har tilegnet sig kulturelle erfaringer. Så her ligger et omfattende ny-læringskoncept. Eksempelvis behøver rejser ikke at være eksotiske, men kan være at tage en tur til lokale markeder eller tur til Vestkysten for at se Vesterhavet, gå i klitterne og tage forbi de store trawlere i Esbjerg havn. De unge vil der se helt andre kulturelle miljøer end på Botilbuddet.

At skabe sin OM-læring

Krumboltz' læringsteori beskæftiger sig med, hvordan mennesker kan vejledes til at sætte nye læringsmål, udvikle nye interesser, udfordre egne antagelser og værdier og udvikle sig personligt. I den forbindelse fungerer vejlederen som en facilitator af læreprocesser. Krumboltz er inspireret af Albert Bandura og har derfor også et stort fokus på betydningen af vejledtes begrænsende antagelser om sig selv og sine muligheder. Vejlederens opgave bliver at hjælpe med at udvide

mulighedsperspektivet, (Højdal og Poulsen, 2012³).

Rent praktisk kan vejledningen f.eks. arbejde med karrierelæring som en del af curriculum eller med at muliggøre praktik eller simulerede jobsituationer. Yderligere kan vejlederen ifølge Krumboltz arbejde med kognitiv omstrukturering af udsagn og historier og antagelser, som har negativ effekt i.f.t. vejledtes karrieremål. Hos de unge på Sacura kunne der arbejdes med antagelsen om, at "hvis jeg ikke har noget billede af, hvad jeg kan komme til at lave bagefter min uddannelse, så er det det samme som bare at fægte rundt i blinde". Måske kunne vi nå frem til at erstatte den med en mere konstruktiv antagelse, f.eks. "uanset hvad jeg kommer til at lave bagefter, kan jeg potentielt få nogle kompetencer af at være her, som jeg faktisk har lyst til at få".

Endelig er Krumboltz optaget af, hvordan vejledte kan få det bedste ud af uforudsete begivenheder, hvilket han indfanger med begrebet "planned happenstance". Afklaring og beslutningstagen ses ikke som et succeskriterium for vejledningen. I stedet fremhæves kvaliteten ved at kunne forblive ubesluttet og dermed åben, hvilket netop er forudsætningen for at kunne få nye læringserfaringer, (Krumboltz, 2010).

Krumboltz ser sin læringsteori som et modsvar på den omstrukturering af arbejdslivet, som finder sted i det senmoderne samfund, hvor team- og projektarbejde bliver mere udbredt, og hvor den enkelte ofte må forholde sig til organisatoriske forandringer, (Højdal og Poulsen, 2012). Der er således tale om en læringsteori, som har sit fokus på menneskelig trivsel og ikke umiddelbart på samfundsøkonomiske forhold. Krumboltz, inddrager det sociale læringselement med afsæt i Banduras socialkognitive læringsteori. Den beskæftiger sig følgelig med, hvordan mennesker igennem deres liv konstruerer forståelser af sig selv og omverdenen, som former deres karriereadfærd. Teorien opstiller i den forbindelse tre socialkognitive mekanismer, som har særlig betydning for den enkeltes karriereudvikling: 1. Individets tro på egen formåen (self-efficacy) 2. Forventninger til udbyttet 3. Personlige mål. Interaktionen mellem disse tre faktorer påvirker individets interesser, valg og handlinger, (Lent og Brown, 1996⁴).

Vejledningens sigte ligner på flere måder det, vi finder hos Krumboltz. Den skal udvide vejledtes perspektiv, hjælpe med at overvinde barrierer i.f.t. valg og styrke vejledtes self-efficacy.

Sacura har som sit perspektiv at støtte op om ovennævnte teoretiske tilgang til at forbedre de unges selvværd. Da undersøgelsen af de unges persontræk viser både overfølsomhed og tendenser til at blive provokeret er der valgt en Low Arousal tilgang dvs. at man sikrer at metoder og faglig tilgang understøtter en praksis og en kultur, der ikke er konfronterende og dermed konfliktskabende. Ved hjælp af supervision, faglig sparring og åbenhed vil ledelsen og personalet forebygge vold og overgreb på botilbuddet. I hverdagen skal medarbejderne være lyttende og anerkendende i deres tilgang. Medarbejderne skal deltage i løbende evaluering af pædagogisk praksis, faglige tilgange og metoder. Dette gøres ved at vægte: Helhedsorienterede indsatser over for den unge og den unges familie, som indebærer, at man ikke skal se på de enkelte familiemedlemmers problemer, ressourcer og behov isoleret set, men at man tager udgangspunkt i de forhold, som har betydning for familiens samlede

³ Lisbeth Højdal og Lene Poulsen (2012, 2 udg.) Karrierevalg teorier om valg og valgprocesser. Schultz forlag

⁴ Steven D. Brown, Robert W. Lent (1996) **The Career development quarterly, June 1996, vol. 44.** A Social Cognitive Framework for Career Choice Counseling.

livssituation. At Sacura både har fokus på det nære (den unge og familien) og det ydre samfund ved at være en aktiv del af lokalmiljøet, og det vægtes derfor at indgå i lokale arrangementer og samarbejder, således at botilbuddets unge inkluderes i lokalmiljøet. Det er ledelsens opgave sammen med medarbejdere at planlægge aktiviteter mv. således at de unge har muligheden for at indgå i de udviklende sociale relationer. Botilbuddet er de unges hjem, og det er afgørende at de unge grundlæggende har den følelse, og derved også er trygge nok til eks. at invitere skolekammerater o.l. med hjem. Ledelsens opgave er også at planlægge en hverdag sammen med personalet, hvori der er overskud til og fokus på selv at skabe- men også deltage i udviklende aktiviteter. At der er fokus på, at de unge er aktive i forhold til selv at være deltagende i forhold til deres uddannelse- eller aktivitetstilbud.

Opsamling ved anvendelse af Vitaliseringsmodellen (Tønnesvang, 2018)

Professor Tønnesvang udleder fire grundbehov for en livsduelig udvikling:

- autonomi: hvordan ser jeg mig – og mit liv? og Hvordan vil jeg gerne se mig?
- samhørighed: hvordan oplever jeg at høre til? og hvor/hvordan vil jeg ønske at høre til?
- mening: hvordan ser jeg på mening og min fremtid? og hvordan ønsker jeg at se mening og fremtid
- mestring: hvordan støttes jeg og hvordan udfordres jeg? og hvordan vil jeg gerne støttes og udfordres?.

Så med ovenstående spørgsmål skabes indsigt i den unges situation med de værdier som måtte være bestemmende, men udfordrer også ved at kræve en aktiv deltagelse i nutid og fremtid. De 7 unge, der er undersøgt på Sacura vil have utrolig svært ved dette. De er ofte ”låst” i egne negative erfaringer og dermed meget konkrete i deres tænkning, og de magter stort set ikke at skabe en realistisk fremtidsvision. Så hos denne gruppe af unge vil det være nødvendigt at skabe oplevelser af positiv karakter, så der er noget at tale om, med nogen man stoler på, førend der kan sættes nutid, datid og også fremtid ind i deres erfaringsudvikling.

Efterfølgende opstilles Tønnesvangs model og der indskrives kommentarer som både dækker den gennemførte undersøgelse samt de betragtninger, der er beskrevet på portalen om Sacuras virke.

<p>Første felt i kvadranten indeholder elevens kognitive bevidstheder og erkendelser (teknikalitet). De tre udviklingspunkter er:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Den unges færdigheds viden og kunnen (at kende og kunne) - Den unges forståelse af viden og kunnen (at forstå sig på elementære sammenhænge) - Den unges forbindelser & erfaringer - viden og kunnen (at overføre metode og svar kompetent) <p>De 7 unge viser en konkret tænkning, svarende til specialklasse niveau. De har problematisk hukommelse og skaber svære erfaringer, der er brugbare. De viser også at en visualisering og handlingsbaseret pædagogisk metode vil være virksom, så en indsats med værkstedpædagogiske principper må anses for udviklende.</p>	<p>Andet felt i kvadranten indeholder den sociale udvikling (socialitet). De tre udviklingspunkter er:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Den unges deltagelse i fællesskab og relationelle samspil (struktureret og ustruktureret samvær) - Den unges evne for samarbejde og at kunne lede ansvarligt (at føre an og kunne give afkald på egen indflydelse) - at orientere sig samfundsmæssig <p>Undersøgelsen viser manglende erfaringer med at begå sig i sociale sammenhænge og at skabe tætte og varige relationer. Så Sacuras arbejde med at strukturere samvær og oplevelser er vejen frem for de unge. Dette er iværksat ved at skabe praktikker, uddannelse og oplevelser i fritiden. En oplevelsespædagogisk tilgang, der vil virke udviklende</p>
<p>Fjerde felt i kvadranten indeholder den personlige kognitionens udvikling – her forstået som at magte perspektivtagning, selvvurdering samt omtanke. De tre udviklingspunkter er:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Den unges perspektivtagning (at tage andres perspektiv, at benytte ydre og indre erfaringsdannelser) - Den unges selvvurdering (kende egne kompetencer, sine væremåder og indvirken på andre) - Den unges omtanke (omtanke for sig selv, andre og konsekvenser af handlinger) <p>Persontræksanalysen viser en overvægt af "overfølsomhed" og ved pres skabes aggression. De unges erfaringsgrundlag er lavt og de agerer med egocentri. De personlige samtaler er helt nødvendige.</p>	<p>Tredje felt i kvadranten indeholder selvets udvikling – her forstået som udtrykke sig selv, affektreguleringen og empatien (sensitivitet). De tre udviklingspunkter er:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Den unges selvudtryk (at kunne udtrykke sig selv) - elevens selvregulering (håndtere egne impulser og følelser) - Den unges selvkontakt (at mærke sig selv, følelser og lyst) <p>Persontræksanalysen viser her, at de unge har meget svært ved at vise en indsigt i – rette handling til situation. De kan svært mærke sig selv og svært regulere impulser. Sacura anvender her "Low Arousal" principper. Dette må anses for nødvendigt og vil give de unge den tid de skal bruge på at finde sammenhæng mellem årsag og virkning. Kontaktpersonens tætte relation er helt nødvendig for at skabe tryghed og udvikling. Se bilag 1</p>

De unge på Sacura har gennem undersøgelser med UngePAS-systemet vist mange og alvorlige læringsproblemer (hukommelsesproblemer), sociale problemer (marginalisering) og en række persontræk, der både indeholder afmagt (aggression) samt overfølsomhed.

Den tætte og trygge relation må anses for at være et bærende princip i den metodiske tilgang.

Erfaringsopbygning bør skabes gennem mange ude tiltag (praktikker, ture og oplevelser). Der bør tages billeder af alle oplevelser, så de unges problematiske hukommelse kan styrkes og fastholdes. Personalet bør vende tilbage til de unges billed/handlings-oplevelser mange gange, så det bliver et vigtigt læringsprincip, hos de unge. Ved at skabe oplevelser, der kan genfortælles, opnår man samtidig et bedre socialt sprog og ”provokerer” positivt de unges evner for samtaler, forklaringer og beretninger.

Ledelsen på Sacura bør implementere disse principper i dagligdagen. Ligeledes bør den unge have en selvindsigt i egen udvikling fx gennem de evalueringer og gentagelser af UngePAS-systemet. Personalet bør opbygge relationer indbyrdes, så den udtrætning, der vil opstå kan forebygges. Ledelsen bør derfor være aktiv i at skabe oplevelser i personalegruppen, der formålsmæssig fastholder relationer og interne hjælpesystemer og er udviklende fagligt og personligt. Der bør opbygges intern – og extern supervision, der kan være en slags debriefing, så personalet kan håndtere situationer med afmagt.

TAK for samarbejdet og faglige oplevelser.

MVH Steen Hilling, neuropsykolog & personlighedspsykolog

Østre Strandvej 268,

Hasmark Strand.

5450 Otterup

Tlf. 23607108

Mail: sh@munkholm.cc

Litteratur

Højdal, L. og Poulsen, L. (2012, 2 udg.) Karrierevalg teorier om valg og valgprocesser. Schultz forlag

Møller, S. Ø. og Kristoffersen, M. J. 2013. Sammenhængende forløb – Erfaringer med at skabe kontinuitet i beskæftigelses- og socialindsatsen. Aarhus N: Metodecentret.

Tønnesvang, Jan & Schou, Sanne (2018) Livsvitaliserende samtaler med unge. Forlaget KLIM

Self-Determination Theory in Work Organizations: The State of a Science. Edward L. Deci, Anja H. Olafsen, and Richard M. Ryan,. Vol. 4:19-43 (Volume publication date March 2017)

<https://doi.org/10.1146/annurev-orgpsych-032516-113108>

Steven D. Brown, Robert W. Lent (1996) **The Career development quarterly, June 1996, vol. 44.**

A Social Cognitive Framework for Career Choice Counseling.

Bilag 1

Relationspædagogiske principper med uddybende stikord

1. Vis positive følelser – vis du er glad for den unge.

En spejling giver selvværd – jeg betyder noget, har værdi for den voksne, der er sammen med mig.

2. Justér dig i forhold til den unge og følg dets udspil og initiativ.

Accept af den unge, grundlæggende erkendelser af ”du er ok”.

3. Tal med den unge om de ting, det er optaget af og prøv at holde en samtale i gang.

Anerkendelse af den unge som et selvstændigt individ med intentioner og vilje. Den voksnes udspil, at ville den unge noget, er en anerkendelse af den unges verden som værende vigtig.

4. Giv ros og anerkendelse for det, som den unge magter at gøre.

Giver den unge selvtillid - tillid til egne evner. Gør den unge opmærksom på, hvad det kan præstere – en oplevelse af accept og af at være kompetent.

5. Hjælp den unge til at samle sin opmærksomhed, sådan at I har fælles oplevelser af ting i omgivelserne.

Fælles opmærksomhed som forudsætning for intention i samspillet – forudsætning for at den voksne kan formidle erfaring, såvel som forudsætning for læring. Den unge får erfaring med at dele – udveksle tanker og følelser - og samarbejde.

6. Giv mening til den unges oplevelse af omverdenen ved at beskrive det, I oplever sammen og ved at vise følelser og entusiasme.

Følelser giver vores erfaring mening – godt og ondt – og støtter hukommelsen.

7. Uddyb og giv forklaring, når du oplever noget sammen med den unge.

Erfaringsberigelse og formidling. Støtter den unge i relation til sin omverden – gør den unge nysgerrig, motiverer det til at se nye sammenhænge – til at lære.

8. Hjælp den unge med at kontrollere sig selv ved at sætte grænser for det på en positiv måde – ved at lede det, vise positive alternativer og ved at planlægge sammen.

Hjælper den unge på længere sigt med at problemløse. At forholde sig til en situation og opgave – lægge en strategi og kunne handle derudfra.

Litteratur: Godrim, Finn (Psychologist in Skive). Educational Psychologists as Developers of Competence in Relations and Contexts. Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift, 2012, vol. 49, 2, 83 – 90.

Hundeide, Karsten (Professor, retired, Oslo). ICDP and Human Nearness: Some Concepts Close to ICDP. Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift, 2012, Vol.49, 2, 91 – 101.